

Statistikdokumentation for Forbrugsundersøgelsen 2024

1 Indledning

Formålet med Forbrugsundersøgelsen er at belyse de private husstandes detaljerede privatforbrug samt de samlede økonomiske forhold. Statistikken anvendes blandt andet som vægtgrundlag til Forbrugerprisindekset og til beregning af det private forbrug i Nationalregnskabet. Statistikken blev første gang udarbejdet i 1897 og årligt siden 1994.

2 Indhold

Forbrugsundersøgelsen er en årlig opgørelse af det detaljerede privatforbrug på husstandsniveau. Undersøgelsen dækker private husstande i Danmark. Forbrugsundersøgelsen giver en detaljeret opdeling af forbruget. I den mest detaljerede opdeling er forbruget fordelt på ca. 1.200 forskellige forbrugstyper.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Forbrugsundersøgelsen er en årlig opgørelse af forbruget i private husstande. En privat husstand udgøres af en gruppe personer, der bor sammen og har en høj grad af fællesøkonomi, det vil sige de deler indtægter og udgifter. Personer i forskellige former for fælleshusholdninger (fængsler, langtidsindlagte på hospitaler, visse institutioner mv.) er ikke omfattet, idet det ofte vil være umuligt at adskille den private økonomi fra institutionens økonomi. For visse af undersøgelsens oplysninger er det nødvendigt at være opmærksom på denne udeladelse, fx ved analyser af hospitalsbenyttelsen (idet mere permanent hospitalsindlagte ikke er dækket). Det er alene privatøkonomien, der belyses. Det vil sige, at varer forbrugt i produktionen (driftsmidler mv.) og andre erhvervsmæssige udgifter er ikke medtaget.

Forbrug dækker udgifter til varer og tjenester, der anvendes til direkte dækning af individuelle behov.

Undersøgelsens resultater offentliggøres årligt i ni tabeller i Statistikbanken. Tabellerne beskriver forbruget pr. husstand for et givet år ud fra baggrundsoplysninger om husstandene, som fx indkomstniveauer, boligforhold, geografi, husstandstype mm. Gennemsnitsforbruget for alle danske husstande er fordelt på et detaljeret varegruppeniveau (COICOP2018 på 5-ciffer-niveau), som omfatter 269 varegrupperinger. Tabellerne vises i både løbende og faste priser. I seks af tabellerne er forbruget opgjort på et mindre detaljeret niveau, på knap 50 varer (opgjort på 3-ciffer-niveau i COICOP2018). Forbruget er fordelt efter husstandstype, socioøkonomisk status, samlet indkomst, boligform, region eller alder. Den sidste tabel viser indkomst og forbrug efter indkomsttype på overordnede niveau.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Forbruget er klassificeret efter formål i overensstemmelse med den internationale standard Classification of Individual Consumption according to Purpose 2018 (COICOP2018).

De internationale anbefalinger giver kun anvisninger på opdelingen af forbruget på et overordnet niveau. Danmarks Statistik foretager en yderligere opdeling for at kunne dække særlige behov. Det betyder, at det samlede danske forbrug opgøres mere detaljeret. Det samlede forbrug fordeles i forbrugsgrupper på i alt otte niveauer. Det øverste niveau består af følgende 13 grupper:

- Fødevarer og ikke alkoholiske drikkevarer
- Alkoholiske drikkevarer, tobak og euforiserende stoffer
- Beklædning og fodtøj

- Bolig, vand, elektricitet, gas og andet brændsel
- Bolig-, husholdningsudstyr samt husholdningstjenester
- Sundhed
- Transport
- Information og kommunikation
- Fritid, sport og kultur
- Undervisning
- Restauranter og hoteller
- Forsikringer og finansielle tjenesteydelser
- Personlige pleje samt diverse varer og tjenester

Derudover fordeles forbruget geografisk efter [regioner](#), samt i følgende grupper:

Husstandstype

- Enlige under 60 år uden børn
- Enlige 60 år og over uden børn
- Enlige med børn
- 2 voksne, hovedperson under 60 år uden børn
- 2 voksne, hovedperson 60 år og over uden børn
- 2 voksne med børn
- Husstande med mindst 3 voksne

Socioøkonomisk status

- Selvstændig
- Lønmodtagere på højeste niveau
- Lønmodtagere på mellemniveau
- Lønmodtagere på grundniveau
- Arbejdsløs
- Uddannelsessøgende
- Pensionist, efterlønsmodtager
- Ude af erhverv i øvrigt

Samlet indkomst

- Under 250.000 kr.
- 250.000 - 499.999 kr.
- 500.000 - 699.999 kr.
- 700.000 - 999.999 kr.
- 1.000.000 kr. og derover

Alder efter hovedpersonen

- Under 30 år
- 30-44 år
- 45-49 år
- 60-74 år 75 år og derover

Boligform

- Eget hus
- Egen ejerlejlighed

- Lejet hus
- Lejet lejlighed
- Andelsbolig
- Lejet værelse

Baggrundsoplysninger

- Husstande i undersøgelsen (antal)
- Husstande i Danmark (1.000)
- Personer i Danmark (1.000)
- Personer i husstanden (antal)
- Voksne i husstanden (antal)
- Børn i husstanden (antal)
- Andel af boligejere i husstanden (procent)
- Andel med kvindelig hovedperson (procent)
- Alder på hovedpersonen i husstanden
- Forbrugsenheder (antal)
- Areal til beboelse (m²)
- Opførelsesår

2.3 Sektordækning

Ikke relevant for denne statistik.

2.4 Begreber og definitioner

Husstand (Forbrugsundersøgelsen): En gruppe personer, der bor sammen og har en høj grad af fællesøkonomi. Dvs. at de er indbyrdes økonomisk afhængige af hinanden.

Hovedperson (Forbrugsundersøgelsen): Den person i husstanden, der har den højeste samlede indkomst.

2.5 Enheder

Husstande.

2.6 Population

Alle private husstande i Danmark.

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

2015-2024.

2.9 Basisperiode

Basisperioden for fastprisberegningerne er 2015.

2.10 Måleenhed

Forbruget måles i kr. pr. husstand pr. år. Alle beløb er inkl. moms.

Derudover opgøres en række karakteristika i gennemsnit for personerne i husstandene, herunder; antal personer, hovedpersonens alder, andelen der er boligejere samt andel husstande med en kvindelig hovedperson.

Desuden opgøres karakteristika i gennemsnit på selve boligen, i form af m2 areal til beboelse og boligens opførelsesår.

2.11 Referencetid

Forbruget beregnes som et gennemsnit for året.

2.12 Hyppighed

Tallene offentliggøres årligt.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Til og med 2024 var Forbrugsundersøgelsen baseret på en "Gentlemen's Agreement", hvilket betød, at det var frivilligt for de enkelte medlemslande at levere data til EU. I 2019 blev det besluttet, at Forbrugsundersøgelsen fra og med 2024 skal baseres på IESS forordningen, jf. [Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2019/1700 af 10. oktober 2019](#).

2.14 Indberetningsbyrde

Der er ikke beregnet en indberetningsbyrde, da deltagelse i undersøgelsen er frivillig.

2.15 Øvrige oplysninger

Øvrige oplysninger kan findes på statistikens [emneside](#) eller fås ved henvendelse til Danmarks Statistik.

3 Statistisk behandling

Forbrugsundersøgelsen er en stikprøveundersøgelse, hvor antallet af husstande udgør ca. 2.600 ud af Danmarks i alt ca. 2,9 millioner private husstande. Fra 2024 indsamles der årligt data fra omkring 1.300 husstande, og stikprøven til et års forbrugsundersøgelse baseres på data indsamlet over to år.

I undersøgelsen indgår oplysninger fra tre datakilder: Regnskab, interviews og registre.

Alle forbrugsudgifter, indkomster osv. omregnes til bedst muligt at svare til pris- og mængdeniveauet i slutåret.

3.1 Kilder

Forbrugsundersøgelsen er baseret på data indsamlet via en stikprøveundersøgelse, som er opdelt i en interviewdel og en regnskabsdel, kombineret med data fra administrative registre.

Stikprøven udtrækkes simpelt tilfældigt fra ca. 5.000 adresser hvert kvartal, der tilsammen udgør ca. 20.000 årligt. Adresserne fordeles ligeligt på uger. I interviewdelen indhentes oplysninger om husstanden 12 måneder tilbage i tid. Det er primært oplysninger om større faste udgifter fx husleje, forsikringer, hårde hvidevarer, tjenesteydelser samt sundhedsbesøg mv., som indhentes i interviewdelen.

I regnskabsdelen indhentes oplysninger om husstandens daglige indkøb igennem 14 dage. De daglige indkøb omfatter fx dagligvarer, benzin, tøj samt restaurantbesøg mv.

Data fra administrative registre omfatter oplysninger om indkomst, boligforhold, husstandens sammensætning, uddannelse og sygehusbenyttelse. I Forbrugsundersøgelsen for 2024 kommer oplysningerne fra følgende registre:

- Indkomststatistikregistret
- Bygnings- og Boligregistret, BBR
- Befolkningsstatistikregistret
- Uddannelses- og arbejdsklassifikationsregistret
- Sygehusbenyttelsesstatistikken

3.2 Indsamlingshyppighed

Forbrugsundersøgelsen gennemføres årligt. Husstande deltager løbende i undersøgelsen hen over året.

3.3 Indsamlingsmetode

En eksternt tjenesteyder varetager dataindsamlingen til Forbrugsundersøgelsen. Husstande, som er tilfældig udvalgt, får tilsendt et brev om deltagelse i undersøgelsen via E-boks og kontaktes efterfølgende telefonisk med henblik på at få husstanden til at deltage. Når en husstand accepterer at deltage, skal den føre et 14-dages regnskab over sit forbrug og udfylde et spørgeskema (12-mdr.-regnskab) om husstandens faste udgifter samt større udgiftsposter inden for det seneste år 14-dages-regnskabet er digitalt, men kan dog også blive udfyldt på papir. Fra 1994 til 2019 blev 12-mdr.-regnskabet udelukkende foretaget som et interview (CAPI) af en interviewer. Fra 2019-2021 blev data indsamlet via en kombination af telefoninterviews (CATI), webbaseret interviews (CAWI) og personlige interviews (CAPI). Siden 2022 er data udelukkende indsamlet via telefoninterviews (CATI) og webbaseret interviews (CAWI).

I 2024 blev indsamlingsværktøjet udvidet, så husstandene kan scanne eller fotografere deres kvitteringer, som uploades automatisk. Varer og beløb kategoriseres efter formål ved hjælp af AI.

Data fra administrative registre hentes pr. 31. december i referenceåret, eller det nyeste tilgængelige år. Hvis data hentes fra et tidligere år end referenceåret, pris- og mængdeomregnes data til priseniveauet for referenceåret.

3.4 Datavalidering

Interviewdata valideres både under og umiddelbart efter besøgsinterviewet. Valideringen under interviewet består dels af logiske og dels af sandsynlige kontroller, mens valideringen efter interviewet foretages manuelt. En logisk kontrol kan fx være, om husstanden har tv, men ikke har rapporteret udgifter til licens eller antenneforening, eller at husstanden har bil, men ikke rapporterer udgifter til vægtafgift, bilforsikring mv. En sandsynlig kontrol kan fx være, at meget høje eller lave beløb undersøges direkte i det program, som anvendes til interviewet, og at husstanden konfronteres med dette og skal forholde sig til, om det er korrekt.

Når data kommer ind til Danmarks Statistik gennemgår de en validering, som fx går ud på at vurdere husstandens forbrug i forhold til dens størrelse. Hvis der fx kun er én person og et meget højt vandforbrug, eller der fx er to voksne med børn, hvor der ikke er rapporteret, hvor mange måneder, der er benyttet til daginstitution og skole vil husstanden blive kontaktet for at afklare rigtigheden af oplysningerne. Nogle rettelser laves uden at kontakte husstanden, hvor beskrivelsen af indkøbet og beløbet virker modstridende. Det kan fx være en liter mælk er registreret med et beløb på 1.000 kr. Dette vil blive rettet til 10,00 kr.

14-dages-regnskaberne valideres løbende, når de kommer ind, og valideres samlet, når indsamlingen af regnskaber for et år er afsluttet. I den samlede validering vil der fx tjekkes, om alle indkøb er kodet korrekt ift. klassifikationen.

3.5 Databehandling

orbrugsundersøgelsen er baseret på en 2-årig stikprøve, dvs. Forbrugsundersøgelsen for 2024 er sat sammen af stikprøver trukket i 2023 og 2024. Når data for 2023 indgår som en del af Forbrugsundersøgelsen 2024, bliver de justeret for udviklingen i det generelle priseniveau. Til denne justering anvendes den samme justeringsfaktor, som anvendes til at beregne det private forbrug i faste priser i nationalregnskabet.

Når alle regnskaber, interviews og adressekort for et år er indkommet samles alle disse oplysninger for hver enkel husstand. Husstande, som ikke har fået indsendt et regnskab, interview eller adressekort, betragtes som ikke gennemført og bliver sorteret fra. For at kunne indhente oplysninger fra registre, skal hver person i husstanden have et CPR-nummer. Mangler CPR-

nummeret forsøger man at finde oplysningerne. Hvis de ikke kan findes, sorteres husstanden fra.

Husstandssammensætningen skal være identisk i både interview og journal (intern administrationsdatabase). Er personsammensætningen ikke identisk, rettes oplysningerne i journalen med oplysningerne fra interviewet.

En husstand kan fx være udvalgt som bestående af én mand og er opført som dette i det administrative system. Når interviewer kommer, kan det vise sig, at personen er sammenboende med en, og at der er fælles økonomi. I dette tilfælde vil oplysningerne rettes til i journalen, og regnskabsdataene vil kobles til den opdaterede husstand. Hvis der har været kodeændringer, vil alle data, som anvendes, få de opdaterede koder, også selvom data hentes tilbage i tid.

Optræder den samme oplysning om indkøb i både regnskabet og i interviewet, er det som udgangspunkt oplysningerne fra interviewet, som vil blive brugt. Der er dog undtagelser som fx udøvelse af sport, hvor oplysningen kommer fra regnskabet og ikke interviewet. I interviewskemaet er der nogle tekstfelter, som respondenter kan udfylde med beskrivelser af indkøb. Beskrivelserne oversættes til udgiftsposter, og indkøbet gives den relevante kode. Et eksempel er fællesudgifter til en ejerlejlighed, som også indeholder renovation. Hvis der i de øvrige oplysninger for husstanden er oplysninger om udgifter til renovation, skal oplysningerne trækkes ud af fællesudgifterne og kodes som udgifter til renovation. Et andet eksempel kan være forbrugskoder, der dækker en større varegruppe fx brød, alle slags. Brød skal fordeles ud på, om det er rugbrød, franskbrød, boller mv. Hvis en husstand således har opgivet indkøb af brød, vil det blive fordelt på undergrupperne ved en proportionalfordeling baseret på fordelingen i det foregående år.

I Forbrugsundersøgelsen 2024 indgår registeroplysninger for 2023 og 2024, da det er en toårig stikprøve som anvendes. Registeroplysningerne skal knyttes til de enkelte individer i husstanden. For nogle personer vil der mangle oplysninger i registre. I tilfælde af manglende oplysninger hentes de fra et tidligere år eller ved imputering.

Opregning I stikprøveundersøgelser vil hver observation repræsentere flere elementer i populationen. Til hver observation beregnes derfor en vægt, der anvendes, når der skal beregnes resultater for hele befolkningen (populationen) på baggrund af stikprøveundersøgelsen. Vægtene til Forbrugsundersøgelsen beregnes med en metode, der udnytter oplysninger fra en række registervariabler. De umiddelbare udvalgvægte kalibreres ved at justere vægtene, så de marginale fordelinger for registervariablerne genskabes. Informationen fra registervariablerne bruges således, i den grad det er muligt, til at rette op på eventuelle skævheder, som følger af bortfaldet. Registervariablerne er korrelerede med forbrug og bortfaldsmønstrene (fordelingen af hvem, der har svaret fra stikprøven, og hvem der ikke har svaret). De kalibrerede vægte bruges til at opregne fra de, som har svaret i stikprøven (respondenterne) til hele populationen. Opregningen i Forbrugsundersøgelsen foregår på adresseniveau. Der tilordnes således en kalibreret vægt til hver adresse, hvor en person har besvaret undersøgelsen for husstanden.

Følgende registeroplysninger medtages i vægtningen af Forbrugsundersøgelsen:

- Alderen på den person på adressen som har højest indkomst (5-års aldersgrupper)
- Kønnen på den person på adressen som har højest indkomst
- Socioøkonomisk gruppe for den person på adressen som har højest indkomst (8 grupper)
- Boligtype på adressen (5 grupper)
- Antal personer på adressen (5 kategorier)
- Regioner
- Familietype på adressen
- Højeste anciennitet på adressen (5 kategorier)
- Samlet adresseindkomst (9 kategorier)
- Antal personer på adressen
- Etnicitet (2 grupper)

Ved opregningen behandles respondenterne fra begge år i den toårige stikprøve under ét. For respondenterne beholdes registeroplysninger for det år interviewet er foregået i. Det er registeroplysninger for hele populationen ved udgangen af 2024, der anvendes til beskrivelse af populationen i den endelige Forbrugsundersøgelse for 2024.

3.6 Korrektion

Der laves ikke korrektioner af data udover, hvad der allerede er beskrevet under Datavalidering og Databehandling.

4 Relevans

Ud over generel offentlig interesse har Forbrugsundersøgelsen bred anvendelse. I Danmarks Statistik anvendes statistikken som input til opgørelse og opstilling af Nationalregnskabet og Forbrugerprisindekset. Derudover anvendes statistikken til forskning, markedsføringsformål og af offentlige myndigheder til planlægning og konsekvensberegninger mv. Internationalt er især Eurostat meget aktiv for at kunne opstille sammenlignelige tal imellem de europæiske lande.

4.1 Brugerbehov

Ud over den generelle offentlige interesse har undersøgelsen en bred anvendelse:

- Internt i Danmarks Statistik ved opstilling af Nationalregnskab og Forbrugerprisindekset
- Offentlige myndigheders planlægning og konsekvensberegninger mv.
- Forskning inden for en lang række felter
- Markedsføringsformål
- Internationalt, hvor især Eurostat er meget aktiv for at kunne opstille sammenlignelige tal landene imellem.

Statistikken er kendetegnet ved en meget stor detaljeringsgrad og relativ lang produktionstid.

4.2 Brugertilfredshed

Der er ikke foretaget en brugertilfredshedsundersøgelse for denne statistik.

4.3 Fuldstændighed af data

Forbrugsundersøgelsen er indirekte underlagt Rådets forordning (EF) nr. 2494/95 (1) af 23. oktober 1995 om harmoniserede forbrugerprisindekser. Forbrugsundersøgelsen leverer data til Eurostat hvert 5. år, og lever op til de retningslinjer, der udsendes af Eurostat.

5 Præcision og pålidelighed

Kun 8 pct. af de kontaktede husstande har valgt at deltage i Forbrugsundersøgelsen. Dette skaber usikkerhed, ikke mindst for detaljerede forbrugsgrupper. For det samlede forbrug betyder dette, at der er en usikkerhedsmargin på +/- 1,4 pct. mens den for fx brød er 1,8 pct. og 18,6 pct. for en sjældent købt vare som indmad. Der er underrapportering på en række områder som fx alkohol, tobak, prostitution og sort arbejde. Usikkerheden er større, når data bygger på regnskabsføringen i stedet for interview, og den vil være større, hvis man ser på mindre undergrupper af husstande.

5.1 Samlet præcision

Kun 2.651 husstande ud af 32.150 adspurgte husstande valgte at deltage i Forbrugsundersøgelsen 2024. For det samlede forbrug for hele befolkningen er der en usikkerhedsmargin på +/- 1,4 pct., således at det samlede forbrug, som er estimeret til 377.034 kr. med 95 procents sikkerhed, forventes at ligge mellem 366.740 kr. og 387.329 kr. For enkeltgrupperinger i befolkningen og varegrupper, der handles sjældent, er usikkerheden større. Forbruget er således mere præcist beregnet for fx husstande med højere indkomster, eller hvor hovedindkomstmodtageren er af dansk herkomst, er i arbejde, er over 49 år eller har uddannelse ud over grundskolen, da der er relativt flere i disse grupperinger, der har deltaget i undersøgelsen.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Den samlede stikprøve for Forbrugsundersøgelsen 2024 (FU2024) bestod af i alt 32.150 husstande udtrukket i hhv. 2023 (12.675) og 2024 (19.475). I 2023 deltog 1.148 husstande, mens 1.503 husstande deltog i 2024, tilsammen 2.651 for FU2024. Deltagerprocenten for FU2024 blev således 8 pct. Stikprøveusikkerhed er beregnet for de enkelte forbrugsvaregrupper baseret på de husstande, som har valgt at deltage i undersøgelsen. I FU2024 er stikprøveusikkerhed baseret på svarene fra de 2.651 deltagende husstande. Stikprøveusikkerheden kvantificeres ved varianskoefficienten (den relative standardfejl).

Varianskoefficienten for det samlede forbrug pr. husstand i FU2024 blev 1,4 pct. Dette betyder, at 95 pct. konfidensintervallet for det samlede forbrug pr. husstand er 377.033 kr. +/- 10.295 kr. Der er stor variation på stikprøveusikkerheden mellem det samlede forbrug og de specifikke forbrugsvarer. Forbrugsvarer, som købes ofte, har en lavere stikprøveusikkerhed end forbrugsvarer, som købes sjældent. Brød er fx en varegruppe, som de fleste husstande ofte køber i løbet af den to ugers regnskabsføring, de har haft i forbindelse med deltagelse i undersøgelsen. Varianskoefficienten på brød for en gennemsnitshusstand er 1,8 pct., mens den for fx indmad, er på 18,6 pct. Tilsvarende er varianskoefficienten 3,4 pct. i Region Hovedstaden, mens den er 4,6 pct. i Region Nordjylland for brød.

5.3 Anden usikkerhed

Stikprøvegrundlaget for undersøgelsen består af beboede private husstandsadresser i Danmark i et givent år. Selve udtræksrammen omfatter dog både private husstande og fælleshusstande. For at undgå at inkludere fælleshusstande i Forbrugsundersøgelsen udtrækkes derfor kun husstande med maksimalt otte beboere. Denne afgrænsning kan medføre en vis skævhed, da større private husstande (med mere end otte personer) ikke indgår i stikprøven. Det vurderes dog, at denne skævhed har en begrænset betydning for undersøgelsens resultater.

Rammepopulationen baseres på to kalenderårs populationer og skal ramme målpopulationen i ét givet år. Målpopulationen repræsenteres således af en rammepopulation fra 2023 slået sammen med en fra 2024. I generelle træk vurderes rammepopulationen, som baseres på 2023, i stor grad at være dækkende for 2024. Dog kan nogle husstande skifte karakter fra 2023 til 2024.

Analyser har vist, at der generelt regnskabsføres mindre i anden uge end i første uge, både antal indkøb og samlet beløb. Årsagen hertil er ikke entydig, men det kan både skyldes, at husstandene glemmer at registrere udgifter, og at regnskabsføringen gør dem mere opmærksomme på deres forbrug, hvilket kan føre til færre indkøb. For at justere for faldet, er regnskabsdata for den anden uge opregnet med 4 pct. Denne procentsats er delvist baseret på tidligere analyser.

Husstandene kan have en tendens til at rapportere et forbrug, der afviger fra det faktiske. Fx kan de registrere flere økologiske varer, end de reelt køber, da økologisk forbrug opfattes positivt. Husstandene kan tilsvarende vælge at nedtone forbrug af mere negativt ladede forbrugsvarer, som fx vin, spiritus og cigaretter. Dette kan bidrage til hhv. at overvurdere eller undervurdere forbruget.

I løbet af indsamlingsåret 2024 forbedrede vi respondenternes indsamlingsværktøj. Det gør det nu muligt for dem at scanne eller fotografere deres kvitteringer, hvorefter kvitteringen uploades automatisk. Ved hjælp af AI bliver varer og beløb kategoriseret efter formål.

Denne forbedring har ikke blot reduceret respondenternes arbejdsbyrde, men også øget datakvaliteten, da vi nu modtager deres faktiske kvitteringer. På sigt forventer vi, at data for deltagernes anden uge ikke længere skal opjusteres med 4 pct.

Interviewerne bliver vejledt i, hvordan de skal instruere husstandene i at udfylde regnskabsskemaerne for at minimere fejl. Vi har ligeledes udarbejdet instruktionsvideoer, der vejleder respondenterne i hvad der skal medtages. Således bliver husstandene bedt om at notere deres forbrug hver dag i 14 dage, regnskabsføringen varer. Interviewerne tjekker ca. halvvejs i perioden, om husstandene er gået i gang med indberetningen som aftalt.

Af de 32.150 tilfældigt udvalgte husstande ønskede 29.499 ikke at deltage i Forbrugsundersøgelsen 2024. Det svarer samlet set til 92 pct. frafald. Blandt de ikke deltagende husstande skyldtes hovedparten, at de ikke ønskede at deltage, mens 39 pct. var husstande, der ikke kunne træffes. De resterende tilfælde kan henføres til andre former for frafald. I alt 2.651 husstande valgte at deltage i undersøgelsen, svarende til 8 pct., og disse udgør grundlaget for de resultater, der skal repræsentere alle udvalgte husstande.

Blandt de 8 pct., der deltog, er der en større andel etnisk danske, en større andel pensionister, folk på arbejdsmarkedet, lønmodtagere på grundniveau end i befolkningen som helhed. Der er endvidere en større andel husstande med personer fra 60 år og op, en mindre andel unge og husstande, hvor hovedindkomstmotageren har en grundskole. I opregningen er det forsøgt at rette op for disse skævheder.

Færre husstande med de laveste indkomster deltager. Selv om opregningen tager højde for dette, kan de høje indkomstgruppers deltagelse betyde, at forbruget bliver overvurderet. Målet er, at mindst 1.600 husstande deltager i undersøgelsen hvert kalenderår, for at sikre ønsket om at nå en samlet stikprøveusikkerhed på 1 pct. Stikprøven justeres i forhold til dette ud fra en forventet besvarelsesprocent. Stikprøven suppleres med registeroplysninger om blandt andet indkomster og skatter.

I de senere år har det i stigende grad været vanskeligt at få husstande til at deltage i undersøgelsen. Det skyldes blandt andet, at vi er gået fra at gennemføre interviewene via CAPI (personlige interview) til nu udelukkende at anvende CATI/CAWI (telefon-/webbaserede interview). Det er lettere for respondenter at afvise deltagelse, når de selv skal besvare spørgeskemaet via web og eller via telefon, end når en interviewer står fysisk ved hoveddøren. Det er også blevet vanskeligere at træffe husstandene, da GDPR regler gør det sværere at få adgang til deres telefonnumre, ligesom et stigende antal danskere i dag har arbejdsgiverbetalte telefoner, som ikke er offentligt tilgængelige.

Forbrugsundersøgelsen hviler på et glidende gennemsnit over to år, hvor data fra år 1 bliver mængde- og prisomregnet til år 2 niveau (det år man ønsker at sige noget om).

Stikprøveenheten i Forbrugsundersøgelsen er husstandsadresser, men det er private husstande, statistikken skal belyse. I og med at "adresserne" udtrækkes tilfældigt, hænder det at der udtrækkes fx fælleshusstande, selv om der ved udtrækning udelades adresser med mere end otte individer på adressen. Det er dog et fåtal af de udtrukne adresser, der ikke er blevet selekteret fra i selve udtrækningen, som også er fælleshusholdninger.

Antal beboere og husstande på adressen fastlægges af interviewer og interviewobjekter. Det glidende gennemsnit over to år, forudsætter visse antagelser om opregningspopulationen. Fx hvis en husstand på fire (to voksne og to børn) deltog i 2023, bliver udtrukket igen i 2024, men er opløst, behandles den som uændret. Ligeledes antages det, at døde og udvandrede opvejes af nyfødte og indvandrede.

En anden usikkerhed opstår, når vi benytter tal fra eksterne kilder, som vi ikke har indflydelse på. Nationalregnskabs hovedrevision i juni 2025, der havde tilbagevirkende kraft, må formodes at have påvirket resultaterne i FU2023. Pris- og mængdeomregningen af tallene for 2022 blev gennemført på et tidspunkt, hvor de anvendte kvartalstal fra Nationalregnskabet endnu ikke var opdateret som led i hovedrevisionen. Dette kan have betydet, at de beregnede niveauer for FU2023 er blevet en smule højere, end de ellers ville have været.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, besluttet og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Forbrugsundersøgelsen er en stikprøveundersøgelse, der er kombineret med en lang række registervariable. Undersøgelsen baserer sig på en simpelt tilfældigt trukket stikprøve.

Undersøgelsens årlige stikprøve er ikke stor nok til alene at give et sikkert estimat af forbruget. Derfor indgår stikprøvedata fra det foregående år i den samlede beregning for året. Undersøgelsen får dermed karakter af en slags "glidende gennemsnit".

Undersøgelsen er gennem en årerække gennemført efter den samme fremgangsmåde. Dels for at sikre en bedre sammenligning over tid, dels for at fremkomme med hurtigere resultater og minimere fejl.

Forbrugsundersøgelsen har i perioden 1994-2013 været baseret på en 3-årig stikprøve. Fra 2014 er Forbrugsundersøgelsen baseret på en 2-årig stikprøve. Dette er en forbedring af Forbrugsundersøgelsen, da tallene fremskyndes med 12 måneder.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Fra og med publiceringen af Forbrugsundersøgelsen 2017 er der kun én årlig publicering, og der foretages derfor ikke revisioner fremover.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken udkommer ca. 12 måneder efter referenceårets udløb. Statistikken publiceres normalt i henhold til det annoncerede tidspunkt.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Statistikken udgives ca. 12 måneder efter referenceårets udløb.

6.2 Publikationspunktlighed

Statistikken publiceres normalt i henhold til det annoncerede tidspunkt.

Forbrugsundersøgelsen 2024 var forsinket ca. 4 uger i forhold til annonceret tidspunkt for udgivelse pga. ny indsamlingsmetode og deraf nye valideringsmetoder.

7 Sammenlignelighed

Forbrugsundersøgelsen udføres efter retningslinjer fra det europæiske statistikkontor Eurostat. Sammenlignelige tal offentliggøres af Eurostat. Fra og med 1994 er undersøgelsen metodemæssigt omlagt, så undersøgelsen nu gennemføres årligt efter samme metode og på et sammenligneligt grundlag.

Data vedrørende 2014 og frem til 2022 var baseret på en 2-årig stikprøve og ECOICOP-nomenklaturen. For at sikre sammenlignelighed over tid blev data fra 1994 til 2013 genberegnet efter denne nomenklatur i både løbende og faste priser.

Fra 2024 er COICOP2018 blevet implementeret i Forbrugsundersøgelsen som følge af, at undersøgelsen er blevet forordningsbestemt. Data fra 2015-2022 genberegnet i løbende og faste priser efter COICOP2018 for at sikre kontinuitet

7.1 International sammenlignelighed

Udarbejdelsen af Forbrugsundersøgelsen er baseret på internationale retningslinjer, og det er derfor muligt at sammenligne med andre lande, der også følger disse retningslinjer. Eurostat offentliggør hvert femte år de enkelte landes forbrugsundersøgelser i deres [database](#).

7.2 Sammenlignelighed over tid

Kortlægningen af danskernes forbrug har en lang historik, der strækker sig tilbage til 1897, hvor forbruget blandt danske arbejderfamilier blev undersøgt for første gang. I perioden frem til 1994 er der gennemført en række forskellige undersøgelser af husholdningernes forbrug, ofte med fokus på specifikke befolkningsgrupper. Eksempelvis blev der i 1909 udarbejdet husholdningsregnskaber for byarbejdere, landarbejdere, husmænd og gårdmænd, og i 1916 for tjenestemandsfamilier.

Fra 1971 blev der iværksat egentlige forbrugsundersøgelser. Den første dækkede forbruget blandt lønmodtagere, mens undersøgelserne fra og med 1976 omfatter alle private husstande. Siden 1994 har der været gennemført årlige forbrugsundersøgelser for danske husholdninger.

Den tidligere indsamlings- og estimeringsmetode byggede på et treårigt datagrundlag, hvor observationer fra år $t-1$, t og $t+1$ blev samlet til én stikprøve. Data fra $t-1$ og $t+1$ blev efterfølgende pris- og mængdeomregnet til midteråret t . Denne konstruktion medførte, at kun data for $t+1$ blev fuldt udskiftet fra år til år, mens data for $t-1$ og t i høj grad var priskorrigerede gentagelser. Metoden havde således karakter af et glidende gennemsnit, hvilket reducerede undersøgelsens følsomhed over for ændringer i forbrugsmønstre.

Fra 2014 blev stikprøven baseret på en toårig periode. Selvom denne ændring ikke eliminerede udfordringen med priskorrigerings, bidrog den til en hurtigere produktion af resultater og dermed til en mere aktuel og anvendelig statistik.

I dag gennemføres fortsat årlig dataindsamling, men stikprøven udgøres af to sammenhængende år: $t-1$ og t . For 2024 undersøgelsen indgår således data fra 2023 ($t-1$) og 2024 (t). Alle observationer pris- og mængdeomregnes til priseniveauet i 2024 for at sikre sammenlignelighed i det samlede datagrundlag.

Siden offentliggørelsen af tallene for 2014 har Forbrugsundersøgelsen været baseret på en toårig stikprøve og på ECOICOP-nomenklaturen, som erstattede den tidligere anvendte COICOP1999-klassifikation. For at sikre sammenlignelighed og kontinuitet er data fra 1994 til 2013 blevet genberegnet i både løbende og faste priser i overensstemmelse med ECOICOP-nomenklaturen.

Fra og med 2012 er undersøgelsen blevet suppleret med forbrugsdata i faste 2005-priser, hvilket muliggør at mængdeudviklingen over tid kan ses. Danmark har fra og med offentliggørelsen af tallene for 2023 erstattet ECOICOP med COICOP2018. For at sikre sammenlignelighed er data for 2015–2022 genberegnet efter den nye nomenklatur. Det betyder, at data kun kan sammenlignes tilbage til 2015.

COICOP2018 adskiller sig på centrale punkter fra ECOICOP og omfatter bl.a. nye forbrugskategorier som streamingtjenester og mobilapplikationer. Overgangen indebærer også en opdeling af den tidligere forbrugsgruppe 12, hvilket har medført oprettelsen af en ny hovedgruppe, 13 "Personlig pleje, social beskyttelse samt andre varer og tjenester". Dette giver en mere detaljeret og tidssvarende registrering af husholdningernes forbrug.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Forbrugsklassifikationen bygger på den internationale COICOP2018-klassifikation, der svarer til den, der benyttes i Forbrugerprisindekset. Sammenligning med bl.a. Befolkningsstatistikken og andre registerbaserede statistikker besværliggøres af, at Forbrugsundersøgelsens husstandsbegreb er et andet: Den økonomiske enhed, som personer selv opfatter den, i modsætning til befolkningsstatistikens husstands- eller familiebegreb, som det kan udledes af registerbaserede oplysninger.

Det er tilstræbt så vidt muligt at benytte samme klassifikationer som i Nationalregnskabet med nogle få nødvendige forskelle. Metodemæssigt er der dog tale om en helt anden undersøgelse.

Statistikken bruges desuden til den eksperimentelle statistik [Indkomst- og forbrugsfordeling i husholdningssektoren](#).

7.4 Intern konsistens

Forbrugsundersøgelsen er baseret på tre datakilder, interview, regnskabsføring og registre. Der gøres et stort arbejde på at sikre, at de anvendte registre oplysninger er konsistente og valide i forhold til at koble dem til interview og regnskabsoplysningerne.

8 Tilgængelighed

Forbrugsundersøgelsens endelige tal udgives i [Nyt fra Danmarks Statistik](#). I Statistikbanken offentliggøres statistikkens resultater under [Forbrugsundersøgelsen](#). Se mere på statistikkens [emneside](#).

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Forbrugsundersøgelsen offentliggøres i [Nyt fra Danmarks Statistik](#).

8.5 Publikationer

Forbrugsundersøgelsen blev til og med 2010 publiceret i [Statistiske efterretninger](#).

8.6 Statistikbanken

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under emnet [Forbrugsundersøgelsen](#) i følgende tabeller:

- [FU11](#): Forbrugsundersøgelsen efter baggrundsoplysninger, husstandsgrupper og tid
- [FU12](#): Husstandenes gennemsnitlige forbrug efter forbrugsgruppe, prisenhed og tid
- [FU13](#): Forbrug efter forbrugsgruppe, husstand, prisenhed og tid
- [FU14](#): Forbrug efter forbrugsgruppe, socioøkonomisk status, prisenhed og tid
- [FU15](#): Forbrug efter forbrugsgruppe, samlet indkomst, prisenhed og tid
- [FU16](#): Forbrug efter forbrugsgruppe, boligform, prisenhed og tid
- [FU17](#): Forbrug efter forbrugsgruppe, region, prisenhed og tid
- [FU18](#): Forbrug efter forbrugsgruppe, alder, prisenhed og tid
- [FU19](#): Husstandenes gennemsnitlige indkomst og forbrug efter indkomsttype og tid

8.7 Adgang til mikrodata

Forskere og andre analytikere fra autoriserede forskningsinstitutioner, kan få adgang til statistikens mikrodata gennem Danmarks Statistiks [Forskerordning](Danmarks Datavindue] (<https://www.dst.dk/da/TilSalg/data-til-forskning>).

8.8 Anden tilgængelighed

Eurostat offentliggør internationalt sammenlignelige tal, herunder danske, i deres [database](#).

8.9 Diskretioneringspolitik

[Datafortrolighedspolitik](#) i Danmarks Statistik følges.

8.10 Diskretionering og databehandling

De interviewede husstande, der deltager i undersøgelsen, forbliver anonyme. Det offentliggjorte materiale offentliggøres således, at det ikke er muligt at identificere enkeltpersoner.

8.11 Reference til metodedokumenter

På statistikens [emneside](#) findes detaljerede variabellister og notater om beregning af stikprøveusikkerhed.

I 1999 blev publikationen [Forbrugsundersøgelsen - Metodebeskrivelse, fra dataindsamling til offentliggørelse](#) udgivet med en samlet og detaljeret beskrivelse af alle undersøgelsens faser fra stikprøveudtagning og dataindsamling over registersamkøringer og imputeringer til den endelige udgivelse.

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Priser og Forbrug, Økonomisk Statistik.
Kontaktpersonen for statistikken er A Solange Lohmann Rasmussen, tlf: 61 15 17 93 og e-mail:
SLR@dst.dk.